

РАЗЯСНЕНИЯ ПО ПРОВЕЖДАНЕТО НА КОНКУРСА ЗА ВИСОКИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА СУБ ПРЕЗ 2026 г.

Традиционният конкурс за високи научни постижения, организиран от Съюза на учените в България, обхваща шест научни области – естествени науки (математически, физически, химически и науки за земята); инженерни науки; биологически и медицински науки; аграрни науки; хуманитарни науки и обществени науки.

Конкурсът на СУБ за 2026 г. има две самостоятелни направления.

Първото е за

ЗНАЧИМИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ В ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ

В него участват млади хора (до 35 г., ненавършени към датата на подаване на документите), успешно защитили своите дисертации за образователната и научна степен „доктор“ през второто полугодие на 2025 г. и първото полугодие на 2026 г. независимо от това дали са или не са членове на СУБ. Важното е дисертациите да имат значим научен принос, посочен и обоснован от всички членове на научното жури в техните рецензии и становища.

Желаещите да участват в конкурса изпращат в СУБ до **15 септември 2026 г.** заявление свободен текст, кратка автобиография и по 1 екземпляр от дисертацията на хартиен носител, автореферат, справка за авторски претенции за значим научен и научноприложен принос и ксероксно копие на рецензиите и становищата. В интерес на участващите в конкурса е представянето на публикации, свързани само с темата на дисертацията.

Победителят ще бъде удостоен с Диплом и ще бъде предложен за наградата на фондация „Еврика“. На подгласниците на победителя се връчва Грамота.

Участници в конкурса, чиито дисертации не могат да бъдат оценени като значими научни постижения, но имат съществена приложна стойност, получават Грамота за научно-практически принос.

След приключване на конкурса дисертациите, рецензиите и допълнително приложените материали се получават от техните автори.

Организаторите на конкурса поемат ангажимент за отговорно пазене на документите само за шестмесечен срок от обявяването на резултатите.

Второто основно направление на конкурса е за

ВИСОКИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕ НА СУБ

В конкурса могат да участват индивидуални и асоциирани членове на СУБ (млади учени и учени над 35 г.), включително и новоприети в секциите и клоновете към последната дата за изпращане на предложенията. Участници в конкурса могат да бъдат и представители на юридическите лица – членове на СУБ (колективни членове).

В конкурса се участва с трудове, публикувани през 2023, 2024 и 2025 г. Не се

вземат предвид трудове, които са дадени за печат, но не са отпечатани, както и такива, чиято публикация е от 2026 г. или преди 2023 г.

Самостоятелните публикации имат приоритет. Когато трудовете са написани в съавторство, а се кандидатства индивидуално, задължително се представя разделителен протокол за всеки труд, подписан от съавторите. В него ясно е посочен относителният дял на приноса на участника в конкурса – както в проценти, така и с отбелязване на неговите идеи и приноси, използвани за написването на труда. Като допълнителен критерий в това отношение може да послужи и мястото, на което е поставен участникът в конкурса в авторския колектив.

Комисията за високи научни постижения отклонява от участие в крайния етап на конкурса:

- предложения на учени, включващи само колективни трудове, без разделителен протокол;
- предложения на учени, които са ръководители на висши учебни заведения и научни организации и на техни структурни звена, участващи само с колективни трудове без нито една значима собствена публикация;
- предложения на учени, които през последните пет години вече са отличавани в конкурса с диплом за високи научни постижения в предишни издания на конкурса за подобна тематика;
- поредно издание на труд (изменено и допълнено), ако предишно издание е участвало в конкурса;
- трудове, издателството, на които не е широко известно в страната и липсват рецензенти на книгата;
- предложения за книги, които представляват научно-популярна литература, учебници, учебни помагала, справочници, наръчници и т.н.

Отклоняването на такива предложения от участие в крайната фаза на конкурса означава, че те не отговарят на условията на конкурса и на морала, без обаче да се подценяват техните научни приноси.

Научни книги, които са ново, разширено и допълнено издание, се допускат за участие, ако първото издание не е участвало в конкурса и при ясно посочени нови приноси и цитирания.

Допуска се участие в конкурса на няколко учени с колективен труд, когато не може да се докаже индивидуалният принос на членовете му, но при условие, че повече от половината от тях са членове на СУБ. За участие в конкурса може да бъде предложена научна книга, отразяваща постиженията на научни колективи в резултат на участие в наши и международни програми, ако в колективите има съюзни членове, които се явяват и като ръководители на колектива, съставители или отговорни редактори, и които предлагат документите.

В конкурса не могат да бъдат класирани учени с трудове, които са отличени с награди на държавни и обществени организации, фондации, академии и университети, в чиито национални или отраслови конкурси свободно могат да участват учени, независимо от тяхната месторабота.

Видът на публикацията е важен признак при оценяването на трудовете. Тъй като конкурсът е за високи научни постижения, необходимо е да се отчита условието за широка публичност на представените научни трудове, иначе шансовете получените

результати да бъдат адекватно оценени от световната научна общност не са големи.

Научните книги (в т.ч. монографии) трябва да бъдат публикувани от специализирани международни и български издателства, които имат осигурени научни редакции и дават гаранции, че книгите, които публикуват, са били обект на оценка от анонимни и независими експерти.

Журналните научни статии трябва да бъдат публикувани в първични научни списания, които са под контрола на Thomson Reuters (САЩ) и/или SCOPUS – Elsevier (Европейски съюз); списанията трябва да имат импакт-фактор (IF) и/или импакт ранг (SJR). Публикации в сборници от конференции не се вземат под внимание (освен ако данни за тях не се намират в Thomson Reuters или SCOPUS). Високо научно постижение може да се очаква от учени, които са познати на световната научна общност – затова кандидатите над 35 години трябва да представят данни за своя индекс на Хирш (по данни на Thomson Reuters или SCOPUS).

В областта на хуманитарните науки журналните научни публикации трябва да са в международни реферирани списания, включени например в списъка ERIH+.

Не може да се разчита един труд да бъде оценен и награден като „високо научно постижение“, ако той не е известен на научната общност, не е реферирани в никакво издание, няма цитирания, няма публикувани отзиви и мнения за него, липсват рецензии за издаването му и т.н. Ето защо не е целесъобразно да се участва в конкурса с трудове, излезли от печат в последния момент.

При оценяването на научните постижения сериозна роля играе действителният краен резултат от изследването, който трябва изрично да бъде изтъкнат в документите при кандидатстването.

НАГРАДИ

Младите учени и учените над 35 г., които са победители в посочените в началото научни области, получават Диплом. На подгласниците на победителите се връчва Грамота. Участниците в последната фаза на конкурса получават Свидетелство за номинация.

Участници в конкурса, чиито трудове не могат да бъдат оценени като високи научни постижения, но имат значителна научна и приложна стойност, получават Грамота за научноприложен принос.

С диплом или грамота могат да бъдат отличени постъпили в конкурса научни публикации, които са в резултат на изпълнение на проекти по наши или международни програми, реализирани от голям авторски колектив с участието на съюзни членове.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА

се правят от научните секции в столицата и клоновете на СУБ в страната, както и от юридическите лица – членове на СУБ. В случай, че даден кандидат не е предложен от посочените по-горе звена, той може сам да направи заявка за участие, ако предложението му е подкрепено със становище поне от двама хабилитирани учени – членове на СУБ. По този начин могат да постъпят и онези учени, които директно желаят да подадат заявката си за участие в конкурса. **Необходимо е да се отбележи, че задачата на секциите и клоновете е не само да препратят постъпилите при тях**

заявки, но и да мотивират своето предложение. Тази обосновка изпълнява функциите на първа рецензия за конкурса. Ако съюзното звено предлага повече от една кандидатура в една и съща научна област, то е длъжно да ги степенува.

Предложенията за участие в конкурса трябва да съдържат

следните документи:

Заявление за участие в конкурса свободен текст, адресирано до председателя на СУБ, със следните приложения към него:

1. Кратка творческа биография (CV) със заеманите академични длъжности и притежаването на научни степени, членство в научни дружества в България и чужбина, членство в редакционните колегии на международни научни списания. Тук се дават сведения и за индекса на Хириш, който изследователят има по данни на Thomson Reuters или SCOPUS. Задължително се посочва домашен и служебен адрес (в т.ч. телефон, електронна поща) за връзка и кореспонденция.
2. Списък на трудовете, с които се участва в конкурса, с посочване за всеки един от тях на актуалния импакт фактор и/или импакт ранг на първичните научни списания, където те са публикувани.
3. Авторски претенции за актуалност, научен и научно-приложен принос (получени нови, неизвестни досега данни, зависимости и изводи; създадени нови методи за изследване и анализиране и т.н.) с кратко и ясно посочване на резултатите от изследванията, които могат да бъдат определени като „високи научни постижения“.
4. Справка за практическото използване на постигнатите резултати; разработени и внедрени нови технологии, машини и материали; решаване на научен или практически проблем, съществуващ в съответната област; използване на постигнатите резултати в проекти по наши и международни програми; изпълнение на задачи на образователна, научна или бизнес организация; създаден и проведен нов лекционен курс и др.
5. Трудовете в два екземпляра на хартиен носител. Допуска се представяне в един екземпляр на книги, издадени на чужд език в чужбина. По изключение се допуска участие в конкурса на електронни издания с ISBN, публикувани на посочени достъпни сайтове и със заявени в публикациите научни рецензенти.
6. Разделителен протокол за всеки труд, ако трудовете са написани в съавторство и се кандидатства индивидуално в конкурса.
7. Протоколно решение на ръководството на съответното звено, което предлага учения за участие в конкурса, с посочване само на неговия научен и научноприложен принос, отразен в трудовете му.

Кандидатите, които директно заявяват участието си в конкурса, прилагат препоръките на две хабилитирани лица – членове на СУБ, в които се посочват научни постижения, отразени в трудовете на кандидата, а не неговата творческа биография.

Крайнният срок за представяне на предложенията за конкурса е

01 юни 2026 г.

**За изпратените предложения по пощата е валидна датата на пощенското
клеймо.**

Спазването на този срок е твърде важно – ако при прегледа на постъпилите документи се констатират пропуски, трябва да има достатъчно време за тяхното отстраняване. Ето защо е наложително да са посочени адресите за кореспонденция.

До три седмици след крайния срок за подаване на предложенията за участие в конкурса Комисията за оценка на трудовете провежда заседание. Членовете на комисията се запознават поотделно с всяко едно от предложенията и решават кои да бъдат допуснати до заключителния етап на конкурса и евентуално трудовете им да бъдат дадени за допълнителна оценка от експерти. При непълна документация кандидатите ще бъдат отклонявани от по-натъшно участие в конкурса.

На експертите се предоставят около два месеца за изготвяне на техните оценки. Имената на експертите и техните оценки не се оповестяват. Тези оценки се използват от комисията, но не се предоставят на участниците в конкурса. След получаването на всички рецензии комисията отново провежда заседание. В началото всеки труд се разглежда сам за себе си по доклад на член на комисията, а след това се прави съпоставка с тези, получили най-висока оценка, за да се определят победителите в конкурса в различните научни области.

Вторите екземпляри на трудовете, участващи в конкурса, са на разположение на всички желаещи съюзни членове да се запознаят с тях в офиса на СУБ и да изразят своето мнение за тях. След първото заседание на Комисията за високи научни постижения имената на допуснатите участници и заглавията на трудовете се обявяват на сайта на СУБ и всеки учен, секция или ръководство на съюзно звено може да вземе отношение чрез електронната поща или на хартиен носител.

По традиция резултатите от конкурса и връчването на отличията се извършва на Тържественото събрание в Столицата, посветено на 1 ноември – Деня на народните будители и българските учени. Наградата „Еврика“ се връчва в началото на следващата година (2027 г.) Имената на наградените учени и наименованията на трудовете им се публикуват на сайта на СУБ.

Допълнителни въпроси може да отправите на електронния адрес на СУБ:
office@usb-bg.org и на тел.: 0886 172 655.

След приключване на конкурса трудовете и приложените материали се получават от техните автори. Организаторите на конкурса поемат ангажимент за отговорно пазене на документите само за шестмесечен срок от обявяването на резултатите.

Трудове и документи, непотърсени в шестмесечен срок от обявяването на резултатите от конкурса, остават на разпореждане на СУБ и той може да постъпи с тях, както прецени за целесъобразно.